Kőszeg, 1918. augusztus hó 4.-én. 31. szám. XXXVIII. évfolyam.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

POLITIKAI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre 8 korona, postai szétküldéssel 10 korona.
Egyes szám ára 16 fillér.
Előfizetési pénzek a kiadóhivatalhoz cimzendők.

Megjelenik minden vasárnap.
Felelős szerkesztő és kiadó: RONAI FRIGYES.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kőszeg, Várkör 39. szám.

Nyilttér sora 40 fillér.
Hirdetések nagyság szerint jutányos árban számitatnak.

Dunántuli Irodalmi és Művészi Szövetség.

Közli: Reményi Ferenc.

Mult hó 14.-én a Dunántul kulturális életének egy jelentős mazzanata folyt le Győr városának impozáns városházában: elvileg megalakult a Dunántuli Irodalmi és Művészi Szövetség (D. I. M. Sz.) Az eszmét a soproni Frankenburg Irodalmi Kör érdemes elnöke, Dr. Östör József főügyész kezdeményezte a tavasszal. Ő abból indult ki, hogy a Dunántúl Magyarországnak legkulturálisabb része és minden kisebb városában van egy nehány tehetségesebb ember, ki akár az irodalom akár a művészet terén jeleskedik. Azonban számuk általában oly csekély, hogy ők egymaguk változatos, terjedelmes műsort ellátni nem képesek, tehát a művelt közönség mai fokozott igényeit nem elégitik ki. Ellenben ha az egész Dunántul tehetségeit egyesitjük, tömöritjük, a Szép művelesének oly tekintélyes gárdája alakulhat meg, mely magas szinvonalu művészi productió és reproductióra képes, ugy hogy a fővárosi drága művészi erők lehozatala egy-egy művészi est céljaira feleslegessé válnék. A művészi erők kölcsönös kicserélése, kiegészitése volna ez a „viribus unitis“ rég bevált elvének alapján.

Az eszme fogékony talajba esett Pekár Gyulában, az Országos Irodalmi és Közművelődési Szövetség elnökében, e kiváló szépirodalmi iróban és nagytudású, szellemes észtétikusban, kinek történelmi regényei és kulturtörténelmi tanulmányai irodalmunk gyöngyei közé tartoznak. Ugy is mint a Kisfaludy és a Petőfi Társaság valamint a Magy. Tudom. Akadémia tagja, a legalkalmasabb ember volt ily jelentős mozgalom meginditására. Ő tehát, a kellő előkészités után Győrbe összehivta a Dunántul meglevő irodalmi köreit. Hivására megjelent vagy 8 ilyen kör képviselete, melyek közül megemlitjük a győri, székesfehérvári, pápai, zalamegyei, soproni és magyaróvári köröket. A szombathelyi Faludy-kör is elvileg képviseltette magát, bár személyesen nem jelenhetett meg senki.

Pekár Gy. elnök megnyitójában örömét fejezte ki, hogy alkalma nyiit egy nemzeti és kulturális szempontból szép eszmét meglenditeni. A Dunántul, határos lévén Nyugat-Európával, mindig vezetett a kultura terén. Szellemi jeleseinknek tekintélyes része itt született (tényleg, midőn rögtönözve összeállitottuk e jelesek névsorát — csak Zrinyit, a költőt és hadvezért, a 2 Kisfaludit, Jókait, Berzsenyit, Széchenyi Istvánt, Liszt Ferencet, Goldmarkot emlitem fel — egy egész iv megtelt). Szent kötelességünk első sorban e jelesek emlékét ápolni — hiszen pl. Zrinyinek emléke sem ércben sem márványban megörökitve még nincsen, de nem azért, hogy azokat mint szellemi mumiákat konzerváljuk, hanem hogy működésükből példát alkossunk, példájukon buzduljunk, a felmerülő uj tehetségeket felkaroljuk, a kor uj sőt legujabb irányait is fejlesszük és igy egy labbal a mult szilárd talaján állva egy hatalmas lépést tegyünk előre a jövőbe. Nyelvében él a nemzet, fejlesszük tehát a magyar nemzeti eszmét izzó szeretettel, óvjuk meg az internationalismus divatos, de destructiv iranyzatától, mert csakis igy maradhat fen a magyar nemzet e borzasztó, megőrlő világforgatagban. A világháboru a materialistikus világfelfogás felé hajtja, a rossz ösztönök kihasználásával az emberiséget, amely tendentiáját, a rút valóságot hangzatos és hatásos jelszavakkal leplez: Democratia, Jogszerüség, Önrendelkezés stb. Minden eszközt fel kell tehát használni arra, hogy az embereket ismét a Szép, az Idealismus ápolásának körébe vonjuk; a D. I. M. Sz.-nek is egyik legfőbb célja ez volna.

Dr. Giesswein Sándor kanonok pápai prálatus szólt utána, lelkesen felkarolva az eszmét a maga szempontjából. Sorra felszólaltak azután a többiek is és mindenki örömmel jelentette ki kozzájárulását a szép célhoz, ujabb gondolatokkol gazdagitva az eszmecserét.

A magam szempontjából az eleinte nyilatkoztatott célt: csakis irodalmi tevékenységre szoritkozni, túl szüknek tartottam. A régi hellének megmutatták, hogyan kell a szép eszméjét kultiválni. Náluk a 9 múzsa testvér volt, amelyek közé a 3 rhytmikus vagy időbeli művészetnek: a Költészet, a Zenének és a Mimikának ápolása fel volt osztva. És múzsákat Apollon, a Költészet és a Zene istene vezette egységesen, miért is a „muságetes“ (múzsavezető) epithetont füzték nevéhez. De a jelenben is vannak népek, hol a

Tárca.

A fekete rém!

— Régi jegyzőkönyvek alapján. —

A 17-ik században mi sem fenyegette az embereknek életét rémségesebben, mi sem tizedolte az embereket veszedelmesebben, mint a fekete rém vagyis a pestis, melyet a törökök hurcoltak be Magyarországba, midőn édes hazánkkal folyton hadi állapotba jutottak. A háborut követi rendesen a betegség, járvány. A fekete rém ellen védekeztek az emberek; a hatóság óvszabályokat is rendelt el, de azért a pestist oly gyorsan el nem fojthatták, mivel a védelemnek leghathatásabb fegyverét, a fertőtlenitést akkor még nem ismerték, csak a tisztaságot ésaz elkülönitést. A hatóság mindkettőt el is rendelte, megis tartotta.

A 17-ik században a fekete döghalál — ugy is nevezték — a Rábaközben kezdett grassálni, oly annyira pedig, hogy egy rábaközi embert a sorompóknál levő hajduk, kik az utasokat származásuk felől kikérdezni tartoztak, — e városba be sem eresztettek. Még Lada Istvánnét előkelő polgári asszonyt sem eresztették vissza haza, midőn a magistratus megtudta, hogy leányához „melyen a mirigy raita szököt“ Faradra ment, ki ott férjnél volt a praedicatornál, hanem utasittotta a kovátsok utcájában fel állitott sorompónál levő tizedest, hogy Faradról visszatérő Lada Istvánnét két hétre városon kivüli, mint ma mondanánk, fertőmentes helyre rendelje. (Kovácsok utcája a mostani Kossuth utca, hol régi időben különösen a fegyver kovácsoknak házai s műhelyei voltak. A történeti nevezetességü utca is áldozatul esett a minden áron való ujitásnak, mint a Fodor utca és sok egyébb)

1679-ik évben ismét nyomát találjuk annak, hogy grassál a pestis. Elrendelte tehát a tanács, hogy a portörönél (Stegmüller ház) Pamer Mihály (Müller) és Hericz Tamás (Grätzl) malmoknál levő gyalog „bürük elhányattassanak és az Temetőnél való járás is becsináltassék, a sáncok fertályszámra ratificáltassanak és az bejárásokra emberek fogadtassanak, melyeknek egy hatnapra lészen füzetések 3 forint.“ 1679 évi szeptember hó 8-án pedig elhatározta „hogy a hostati (Magyar utca) és a Spitis (rohonczi utcában levő volt Albert ház) becsináltassék“ Azonkivül admoneáltatta a községbelieket, hogy senki közülök suspectus (gyanus) helyekről valókat házához „sub gravi póema be ne fogadjon,“ kiki közülük két heti vásáron oly proviziot szerezzen, melylyel egy-két hónapig magukat sustentalhassák, mivel elmulván a két heti vásár, a tanács, mig ezen dögletes pestis grassál „a heti vásárokat szolgáltatni nem engedi“.

Eddig szólnak a városi magistratusnak óvintézkedései pestis ellen. Elég egyszerűek, de más óvszereket akkor még nem ismertek. Ha ismertek volna, bizonyára alkalmazták volna a fekete rém ellen, mely szertelen szedhette áldozatait, mert a magyar kamara 1679 évi October hó 12-én a városi magistratushoz intézett rendeletében utasit, hogy a város négy házat rendeljen a consiliarius uraknak, kik a pestises infectió miatt városra transmigrálnak; a város pedig ablegatusokat ne küldjön a kamarához. Ugy látszik azomban, hogy a consiliárius urak nem érkeztek meg e városba, mivel semmi nyomát nem leltem a helyszinén tett intézkedéseikről a pestis ellen, mely egyre terjedt anélkül, hogy a városi magistratus a már elmondottakon felul más rendszabályhoz nyult volna.

1680 évi május hó 19-én gróf Kolonics Leopold camerae präses irja „hogy szüv fáidalmával érzi ezen keőszeghi belső, és külső Városban elkezdődöt pestinek grassalását, az Tanách s Tisztvüselők gondois életlenséghe miát“. Tehát már régibb időben is, ha baj vagy egyébb szerencsétlenség érte az emberiséget, mindig a hatóság az oka, mely gondviseletlen,

rhythmikus művészetek együtt lépnek fel. Az indiai bajadér énekelve és kifejező taglejtéssel adja elő az ind. költeményeket, mit néhány zenész kisér. Ilyen előadást láttam pl Calcuttában. Spanyolországban is ily harmonikus a múzsák kultusza. Valenciában láttam egy szinielőadást, hol a szinpadon 3 csoport játszott egyszerre; a közepen táncosnők táncoltak; a jobb oldalon egy kar énekelve és ütemszerüen tapsolva kisérte a táncot, a baloldalon pedig gitarrosok és mandolinosok játszottak. Az ilyen együttes művészi előadásnak hatása egyszerüen csodálatos. Tudjuk, hogy Wagner Rikhárdnak is, a nagy reformatornak, az lebegett szeme előtt, midőn megalkotta zenés drámáit, hogy egyesiti közös célra az **összes** művészeteket, a rhytmikusokon kivül a decorativ művészetet és az architectonikát is.

Hasonlólag kell nekünk is eljárnunk, ha a közönség változatos és sokoldalú igényeit ki akarjuk elégiteni, ha pezsgő művészi életet akarunk létre hozni. Fel kell karolnunk az időbeli művészeteken kivül a térbelieket vagy **képzőművészeteket** is. Tehát, ha az elnök terve szerint évente többször össze fogunk gyülni, a Dunántul más-más városában ünnepelve meg valamely mult időbeli jelesünk emlékét, akkor programmunk lehetőleg minden művészet köréből meritsen és nyujtson valamit. Legyenek commemorativ beszédek, irodalmi felolvasások, zenei és szini előadások és lehetőleg vándor kép- és szoborkiállitások is.

Sőt lehetne talán egy még nagyobb szabasu eszmét is megvalósitani, a **művészversenyek** intézményét. A provencei troubadourok már a 13-ik században nyilvánosan versenyeztek Toulouseban a költői koszoruért. Petrarca homlokát a római kapitólon babérral övezték. Ismeretes a német Minesängerek versenye a Wartburgon, mit Wagner örökitett meg Tannhauser cimű drámájában. De manapság is divnak ily versenyek, még pedig Barcelonában, Catalonia fővárosában. Célja ezeknek a katolónia nyelv és költészet ápolása ellentetben a hivatalos spanyol nyelvvel, a kasztiliaival. Minden év május hó első vásárnapján egy szép ünnepség keretében egy „királynő", kit az első dij nyertesének van joga választani, trónuson ülve osztja ki a dijakat a terdet hajtó költőknek. Jelen vannak a püspök, a polgármester a városi tanácsnokokkal, a biráló bizottság, előkelőségek és nagy, lelkes közönség. Mi szép jutalom serkenti ott a költőket uj és uj alkotásokra!

Mi sokkal szélesebb keretben ültethetnénk át ezen „juegos florales"-eket (virágjátékok), **dunántuli művészversenyek** alakjában: egy napon a dijnyertes költők, másnap a zeneköltők műveit adnák elő nyilvánosan; azonkivül az ünnepi kép és szoborkiállitás jeleseit jutalmazná dijakkal a jury. Ime ez az összes művészetek kulturájának talán legsikeresebb módja.

A D. I. M. Sz. évente albumot fog kiadni jeles irodalmi és zenei termékekből, utat nyitva ekkép a fiatal tehetségeknek.

Tehetős mácenások és városok pedig alapitsanak művésztelepet és járuljanak mindenkép hozzá a Szép kultuszához.

A D. I. M. Sz. ezennel mindenkit: hivatásos művészembert, dilletánst és pártoló mácenást felhiv a csatlakozásra. Nekünk **kőszegieknek** pedig első kötelességünk legyen egy **helybeli irodalmi és zene-egyesületet alakitani**. Van hozzávaló intelligens, képzett és tehetséges emberünk elég.

---

nem pedig az egyes emberek, kik fegyelmezettek, rendszeretők és a hatóság intézkedéseinek engedelmeskedők.

De lássuk, tudott-e a felsőbb hatóság a magistratustól elrendelt intézkedésnél hatnatósb óvszert? Nem. Megintette a községet, hogy a veszedelemnek eltávoztatására nézve minden ember oltalmazza magát; a kertekben levő réseket becsináljak; idegen emberrel ne közös kődjenek és senki vásárra ne merészelyen járni sub poena. S ha valamit a tanács ezen irtózó nyavalyának eltávoztatására foltalál, azt inviolabiliter megtartsák. A magistratus május hó 20-án Kolomics levele folytán még vigyázókat rendelt ki havi 3 frt. fizetés ellenében és pedig Somogy Vida, Fekete János, Rudolf Mihály, Grueber Benedek, Faitinger Jakab, Baynhaupt Mihály lakókat; sirásoknak Fegyveres Mihályt és Suiber Andrást heti 25 krajcár bér mellett; inspectornak Pernhard Jakabot; Kirurgusnak Szaydenburm Lőrincet. A költségeknek beszedésére ismét külon perceptorokat alkalmaztak. Ilyen perceptor volt a belvárosban Gombossy Daniel s Pamer György; a szigetben Graszer s Klaynschlagh; a hostadban Fabri István s Csizmazia Kristóf. Fizetett egy-egy lakó havi 5 krajcárt.

— a. j. —

Visszaélések meggátlására

a miniszterium ujabb rendeletet adott ki, mellyel az e tárgyban korábban kiadott rendeletét kiegészíti.

Aki közszükségleti cikkeket, előállitásukra szolgáló anyagokat, valamint forgalombahozatalukhoz szükséges tartályokat (ládat, hordót, zsákot stb.) továbbeladás céljára elad, köteles a vevőnek legkésőbb az áru átadásával egyidejuleg számlát vagy jegyzéket kiszolgáltatni. A számlának (jegyzéknek) tartalmaznia kell az ügylet megkötésének időpontját, az eladó és a vevő teljes cégének és üzleti telepének, ilyenek hiányában nevének megnevezését és lakásának helyét, ugyszintén az eladott áru mennyiségét, (sulyát), minőségét és vételárát. — Az árunak postán vagy vasuti küldeményként történő szállitása esetén az eladó a számlát vagy jegyzéket legkésőbb az áru feladása napján a vevő cimére ajánlott levélben köteles elküldeni.

Árusitás esetében a vevőnek tilos az árut szabályszerü számla vagy jegyzék nélkül, illetőleg annak kézbevétele előtt átvenni.

Mindazok, akik közszükségleti cikkeknek, előállitásukra szolgáló anyagoknak, valamint forgalombahozatalukhoz szükséges tartályoknak (ládának, kordónak, zsáknak stb.) akár a közvetlen fogyasztás, akár továbbeladás céljából való árusitásával foglalkoznak, kötelesek az üzlethelyiségükben vagy raktáraikban levő eladásra szánt árukat, azok eladási árát pontosan feltüntető függőjeggyel elátni vagy az eladási árakat más alkalmas módon szembetünően megjelölni.

Az élelmicikkek eladási árát az üzlethelyiségben szembeötlő helyen elhelyezett árjegyzéken fel kell tüntetni, az edényben (hordóban, zsákban vagy egyébb tartályokban) elhelyezett élelmicikkek eladási árát pedig az elhelyezésükre alkalmazott feliraton is fel kell tüntetni.

Az eladók kötelesek e rendelet szövegét üzlethelyiségükben mindenki részére könnyen hozzáférhető és szembeötlő helyen kifüggeszteni.

Aki a jelen rendelet valamely rendelkezését megszegi vagy kijátsza, az, amennyiben cselekménye sulyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és 15 napig terjedhető elzárással, valamint kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A rendelet augusztus 15-én lép életbe.

De ki fogja végrehajtani? —

Városi ügyek.

4345/918 **Hirdetmény**

Vasvármegye alispánjának 15947/918 számu utasitására közhirré teszem, hogy aki közállapotainkra vonatkozó oly hirt kohol, vagy olyan álhirt terjeszt, mely arra alkalmas, hogy a lakosság körében elkedvetlenedést, a nemzet ellenálló erejében, a becsületes béke elérhetésében vetett hitet megingassa, vagy közgazdasági viszonyainkról valótlan és kedvezőtlen hirt kohol és terjeszt, az 1879 évi XL t. cz. 1 §-a alapján szintén kihágást követ el, és elkövetőjét 15 napig terjedő elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel kell büntetni.

Felkérem a városunkban lakó papokat, tanárokat és tanitókat, valamint a lakosságnak komolyabb hazafias elemeit, hogy az ilyen rémhirek terjesztését felvilágositással, oktatással s azok terjesztőinek pellengére állitásával, a hirek hazug voltának kimutatásával már csirájában megakadályozni törekedjenek, s a terjesztőknek kinyomozásával a hatóságot támogatni sziveskedjenek, hogy az ilyenek az eljáró rendőri büntető biróság által felelősségre vonhatók legyenek.

Kőszeg, 1918. julius hó 29-én.

Jambrits Lajos, polgármester.

1499/918 **Hirdetmény.**

Kőszeg város területén a vadak eladása, szállitása és vétele csakis a vad jogos szerzését igazoló bizonyitványok előmutatása mellett történhetik, mert mulasztás esetén a kihágási eljárás fog folyamatba tétetni,

Kőszeg, 1918. julius hó 30 án.

Dr. Freyberger Jenő, rendőrkapitány.

4318/918 **Hirdetmény**

Vasvármegye alispánjának 15762/918 számu felhivására közzé teszem, hogy szökött hadifoglyokat élelemmel támogató vagy munkába fogadni a cs. és kir. hadügyministeriumnak I ügyosztály 39017/918 kgf. számu rendelete értelmében szigoruan **tilos**.

Az ilyen szökött hadifoglyokat a rendőrhatóságnak kell átadni.

Kőszeg, 1918. julius hó 29 én.

Jambrits Lajos, polgármester.

4317/918 **Hirdetmény.**

Közhirré teszem, hogy Kőszeg városban sertésvész szórványosan megállapittatott.

Kőszeg, 1918. julius hó 31-én.

Jambrits Lajos, polgármester.

3797/918 **Hirdetmény.**

Közhirré teszem, hogy Ő cs. és apostoli Királyi Felsége a terménynekvirálások befejezése alkalmával az ország termelő lakosságának áldozatkészsége és ismételten beigazolt hazafisága felett legfelsőbb elismerésének kifejezést adni méltóztatott.

Kőszeg, 1918. julius hó 25-én.

Jambrits Lajos polgármester.

Helyi hirek.

Őrnaggyá léptetett elő Pados Jenő, kitünő földink, néhai Pados Gábor tanitó és igazgató fia, ki mint aktiv katona legnagyobbrészt az olasz fronton állott hareban és számos kitüntetésben, legutóbb a Vaskoronarend hadiékitményes lovagkereszt adományozásában részesült.

Eljegyzés. Dr. Zrinyi Miklós szombathelyi törvényszéki biró, a szombathelyi előkelő társaság igen rokonszenves tagja, eljegyezte Dr. Kováts István városi tiszti főorvos leányát, Micit, a kőszegi hölgykoszoru egyik legbájosabb tagját.

Házasság. Opánszky Gyula felsőlászlói államvasuti tisztviselő mult héten Kőhalomban tartotta esküvőjét Bilisits Jozefinnel, özvegy Bilisits Józsefné legifjabb leányával.

Uj polgari iskolai tanár A közoktatásügyi miniszter Mondok Ferenc pinkafői polgári iskolai tanárt áthelyezte Kőszegre, az itteni polgári fiuiskolához. Mint értesülünk benne nemcsak egy kiváló tanerőt nyer az intézet, hanem nagymüveltségü igen buzgó polgárt a város társadalma is, aki különösen a sport és turistika körül igen hasznos munkásság kifejtésére hivatott.

Tothne-Munkácsy Eleonóra, lapunk kitünő munkatársa, kinek hangulatos szép költeményei annyi tetszést arattak olvasóink körében, városunkból elköltözött, mert családi körülményei ugy alakultak, hogy özveggyé lett nővérével Tolnamegyében, esperes bátyja működési helyén telepedik le. Hiszük, hogy uj helyzetében teljes boldogulását találja, amit szivből kivánunk neki azon reményben, hogy ez annál gyakrabban fogja megszólaltatni itt sokat pihent lantját, aminek a mi olvasóközönségünk is csak örvendeni fog.

A hadiadó panasz-küldöttséget, melyet Jambrits Lajos polgármester vezetett Budapestre a pénzügyi kormányhoz s melyben Eisner Kamil, Freyberger Sándor gyárosok és kereskedelmi tanácsosok, Róth Jenő, Schaar József kereskedők, Müller Ferenc építési vállalkozó és Lendvay Lajos gyógyszerész vettek részt, azon reménnyel térhetett vissza, hogy a beadott panaszt kellő méltánylásban fogják részesiteni és azon kérelemnek is eleget fognak tenni, hogy a jövoben ezen adótárgyalásokat helyben fogják megtartani. A ministeriumban ugy nyilatkoztak, hogy a hadiadó végrehajtása közül sok hiba történt, amiért is temérdek panasz érkezett a közigazgatási birósághoz és ennek elejét vendő, a jövoben gondosabb elintézésre utasitják a pénzügyi hatóságokat.

Elhunyt bencés. Balatonfüreden elhunyt Reznyak Albert plébános 69 éves korában, aki a nyolcvanas években huzamosb időn át az itteni főgimnázium tanára is volt.

Halálozás. Budapesten mult héten hunyt el Tuczentaller Karolin 25 éves hajadon, néhai Tuczentaller Lajos jóemlékü kiváló polgártársunk árvája. Korai elhunyta őszinte részvétet keltett itteni ismerősei körében.

Az osztrák gyerekek megérkezését városunkban elsejére jelezték, de máig sem érkeztek. Eisner Kamil gyáros neje mézes kenyeret küldött az állomásra megvendégelésükre, de még mézes kenyérrel sem lehetett osztrák gyereket fogni. Csak a rőtfalvi és sopronmegyei községbe elszállásoltak jöttek erre.

Felülfizetések a helybeli határvadász zászlóalj által rendezett kerti mulatság alkalmával a következő felülfizetések folytak be: Seyboid Gusztáv 8 K, Kahlen kapitány 10 K, Kovács főhadnagy 15 K, Vörös Sándor 5 K, N. N. 5 K, Dr. Lauringer 5 K, Kanyaró hadnagy 1 K, Dr. Havass 5 K, Schaar 5 K, Drach őrnagy 4 K, Pfandl 10 K, Schönner alezredesné 15 K, Hofhauserné 8 K, Nagy főkönyvelő 2 K, Kirchknopf 10 K, özv. Wentzlné 10 K, Horváth főbiró 15 K, Torkos 5 K, Chernel szolgabiró 5 K, N. N. 20 K, Feldler Edwin 2 K, Pollák 20 K, Czeke Gusztáv 30 K, N. N. 5 K, Dr. Süss 5 K, Dr. Nagy-Ebelingné 2 K, Kiss Antal 2 K, Zulavszkyné 10 K, N. N. pék 5 K, özv. Hüberth Károlyné 4 K, N. N. 5 K, Vincze Mihály 20 K, Polgármester 15 K, Somogyi rendőrbiztos 5 K, Dr. Marton 15 K, N. N. 5 K, Eisner gyáros 45 K, Capréz 15 K, Broser alezredesné 5 K, Braun János Léka 10 K, Csoknai 2 K, Luxné 5 K, Kiss 5 K, ifj. Szigeti Sándor 15 K, Scheide Viktor 50 K, Küttel 20 K.

A kőszegi uj sör, régi jó hirének méltóan, most is első helyet foglal el a hadi sörök között. Mindenfelől a legnagyobb elismeréssel nyilatkoznak sörünkről, melyet általában izletesebbnek és tartalmasabbnak mondanak a fogyasztók. Ez természetes is. Az egész monarkiában nem gyártanak $6^1/_2$—7 foku sört, csak Kőszegen. Nem reklámnak irjuk ezt, a sörgyár nem szorult erre, megcsinálja azt maga a söre. De jól esik a sörfogyasztóknak és ezek közül az elkényeztetett itt nyaraló bécsi idegenek dicsérő szavait hallani helyi ipartermékünkről. Ez alapon Ausztriából már magasabb ajánlatot kapott a gyár, de fenntartja azon elhatározását, hogy kizárólag helybeli és vidéki állandó vevőit fogja ellátni.

Hadikölcsönjegyzés. A Szombathelyi Takarékpénztár helybeli fiókintézetében a jegyzések összege 350,000 koronára emelkedett.

Az uj temetőt, a betegház utca mögötti telken, a mult héten felállitott hatalmas kereszt és impozáns bejáró-kapu jelzi, melyet már egyházilag is beszenteltek illetve megáldottak. Azóta már 14 elhunyt hadifogoly katonát temettek el e helyen, sajnos, igen gyorsan fogja benépesiteni a helybeli tartalék kórházban elhunytak nagy száma, melynek betegjei tulnyomórészt a sulyos tüdővészesek, sorából kerül ki, mindmegannyi szomoru jelöltjei a nagy kaszásnak.

Zsirelszállitás. A kőszegi járásban rekvirált zsirt hétfőn szállitották ide a körjegyzők és a vasuton történt a hivatalos átvétel e célból kiküldött tisztek által. A város közönségének százai fájdalmas szivvel nézték. Mennyi zsir a járásban és mily óriási zsirinség a városban. Mégsem idekerül, hanem oda, hová vaggonszám kerül — állitólag csak a hadsereg céljára. — A városban egyesektől elrekvirált csekély menynyiséget még nem vették át, mert katonáék a várost a járáshoz számitották s igy nem volt elfogadható átvételi felhatalmazásuk. Ezért majd külön jönnek el, — mert itt nem hagyják, ha kevés is — de legalább megtanulják, hogy Kőszeg — város! —

A gabonatermés beszolgáltatását vármegyénkben kontingentálni fogják, mint azt már mult héten jeleztük. Ez érdemben tegnapelőtt megyei értekezlet volt Szombathelyen. Kőszegről a polgármester, a tanácsnok és Dr. Stúr L. biz. elnök vett részt. A járásra 285, a városra 25 vaggont állapitottak meg, mely esetben rekvirálások nem lesznek.

A hus ára elsejétől kezdve állitólag ujra emelkedett. Ezuttal nem a mészárosokat okozhatjuk e hallatlan drágaság miatt. Tényleg a marhaárak óriási emelkedésében rejlik az ok és valóban csodálni lehet, ha a mészáros egyáltalában üzletét folytatni képes, mely sohasem küzdött annyi nehézséggel mint most. Szombathelyen a város próbavágatás rendezésével akar arról meggyőződni, indokolt-e a husnak ezen óriási áremelkedése. Nem fog ez változtatni a helyzeten. Rekviráljanak a közönség részére is, ugy mint a hadseregnek, akkor bizonyosan olcsóbb lesz. A husfogyasztás csökkentése érdekében ujra elrendeli a kormány a keddi és pénteki husböjtöket. Felesleges intézkedés. Ennél sokkal több husböjtre kényszerültek mindazok, akiknek háborus kiváltságos jövedelmük nincsen.

Österreicher táncmester elsasirozott, ügyesen, lengén, gyorspolkatempóban, mint egy táncmesterhez illik, de nem oly elegánsan mint egy gentlemen, mert elfelejtett — fizetni. Fényes záróünnepélyt rendezett, volt vagy 1000 korona bevétele, de nem fizette meg a terembért, a zenét, a nyomtatványokat, napszámosokat és egyebet, mert ugy számithatott, akkor hát mi maradna neki? A hitelezők most még azt is kisütötték, hogy nem is táncmester. No ezt már nem hisszük. A hatósági engedély elnyerésekor csak megnézték az okmányát? —

Lopnak a kertekben a katonák és suhanc gyerekek. Mult évben polgárőrök és katonarendőrök teljes eredménnyel óvták meg sok szegény termelő esztendei fáradságának gyümölcsét. Ha felkérik, ez évben is meg fogják tenni. Legtöbbet szenvednek jelenleg a tanitók kertjei. Éretlenül szedik le a fákat. Feltünő, hogy ezt a barakkórház felügyelői nem észlelik. Talán meghallja e panaszt a mult évben is segitséget nyujtott katonai állomásparancsnokság.

Az Elektro-Bioskop mai műsora: Anyja fia. Dráma 3 felvonásban. Az átkozott alkohol. Vigjáték 2 felvonásban.

Állami anyakönyvi kivonat.

Junius hóban.

Házasságok:

Mészáros József földm.—Havenscher Anna, Kohl Ágoston földmives—Sulyok Anna.

Születések:

Fehér Dénes jegyző—Kis Ilona: Zoltán, Fuith Ferenc téglás—Vigh V.: halva szül. leány.

Halálozások:

Molnár Kálmán, 56 é., napszámos, gyomorrák, Zemlicska Lajos, 78 é., nyug. irodaig. aggkór, Isovits István 54 é., vendeglős, májzsugorodás, Podkovszky Ida 11 é., árvah. növ., tüdővész, Timár Gyula 8 é., tanuló, agyhártyalobb.

Vidéki hirek.

Seproni polgármesternek Dr. Thurner Mihály főszámvevőt választották meg csütörtökön egyhangulag. Feltünést keltő tartalmas és magvas programm beszédet mondott. — Dr. Krétschy Sándor h. polgármestert, ki 40 évig szolgálta a várost, saját kérelmére nyugdijazták.

A bozsoki aratóünnepélynek mult vasárnap nem kedvezett az időjárás. Délig folyton esett és az sokakat tartott vissza a látogatásától. Délután kiderült az idő és még akkor is tömegesen jelentek meg a környékbeli falvakból és késő estig élvezték a buzgó rendezőségnek sok meglepetését. Elég szép tiszta jövedelem maradt a jótékony célra, mely még növekedni fog, ha összel a tervbe vett szüreti mulatság ujabb alkalmat nyujt a vidéknek a jótékonyság gyakorlására.

Celldömölki apattá valószinüleg Zoltványi Iván pannonhalmi főiskolai igazgatót fogja a főapát kinevezni. Még Borossay Dávid soproni főgimnáziumi igazgatót is emlegetik jelöltnek. Hármat jelöl ki a főapát és rendszerint az lesz megerősitve Őfelsége által, ki első helyen áll.

Parkünnepélyt rendeznek ma vasárnap Vépen az uradalmi kastélyban, mely jótékonycélu népünnepélyen különösen Szombathelyről lesz sok vendég. A jövedelem az ottani hősök emlékére forditják.

200 osztrák gyermek jött Rohoncra nyaralni. Annyian jelentkeztek őket befogadni, hogy többnek is jutott volna hely.

Ipartestület alakult Rohoncon. 126 tagja van már. Elnöke Varga József épitőmester lett, titkára Kiss Jenő jegyző.

Tarcsán ez évben nem időzik oly válogatott közönség mint máskor, de a közönség se válogatos; jó neki minden, ha szert tehet jó lakásra és jóllakásra. A fürdőközönség tulnyomó része ez évben gyomorbajosokból áll. A fürdőzés ezeknek teljesen mellékes; csak a gyomrukat tudják kielégiteni. A legdrágább ár sem riasztja vissza; szenvedéllyel turistáskodnak a közeli falvakba az élelmiek összevásárlására, a hetivásárra járókat pedig a keresztutakon lesik s minden árért megvesznek mindent. Ez okból az e vidéken lakó nemtermelők mérhetetlen drágaságot vagy nélkülözéseket szenvednek.

Szabóműhelyt szervez Szombathely városa, miután a városi cipészműhely kitünően beválik. Az iparosoknak azért elég dolguk van és a szerényebb jövedelemmel megélni kénytelenők igy mégis olcsóbban és hamarabb végeztethetik az egyszerübb szükségleteket, különösen ruhajavitást és ruhafordittást. (Bár minden városban lenne ilyen. Ez jobban szabályozza az árakat, mint a hivatalos hirdetmények).

A szombathelyi rendőrségről azt mondják, hogy igen szigoruan kezeli az árdrágitó visszaéléseket. Alkalmunk volt látni Szombathelyen, hogy a sporttelepen, hol most büffé nincsen, a török cukrászok mily undoritó festett holmikat árusitanak méregdrágán és egy kofa éretlen, hitvány, csatornabadobára való nyári almácskákat adott el kettőt egy koronáért, diónagyságut nagykegyesen hármat is adott és hogy rongyosruháju, mezitlábas, piszkos gyereknépség egymással tülekedve vette — két rendőr felügyelete mellett. Kenyeret bizonyosan lefoglaltak volna! —

A szombathelyi Péter-Pál napi ünnepély, melyről annak idején megirtuk, hogy hallatlan zsaroló árak mellett árusitották az ajándékélelmit és egyebeket, 60.000 koronán felüli tiszta jövedelmet ért el.

A csepregi országos vásárt hétfőn, julius 29 én tartották meg. Alig lehetett valamit kapni, azt is megfizethetetlen árban. A marhavásárt jellemezte a kevés felhajtás, igen magas árak és csekély kereslet. Az idegen vevők mind hiányoztak, ami a forgalmat észrevehetőleg csökkentette. Lovat csak egy párat hajtottak fel.

Ardrágitásért és árurejtegetés miatt 4 hónapi elzárásra és 2000 kor. pénzbirságra itélték Szombathelyen Steiner Salamon divatkereskedőt.

Heti krónika.

A választói törvényt a főrendiház is változatlanul elfogadta. Wekerle ministerelnök olyan kijelentést tett, mintha őszszel oly párttömöritést remélne, mely programmjának megvalósitását biztositja.

Éhinség és kolera dühöng Oroszországban s tömegesen szedi áldozatait.

A szegény falusi nép érdekében nagyhatásu interpellációt intézett a közélelmezési miniszterhez Tisza István. A nemtermelő szegények részére ugyanolyan adagot követel s hogy ezek részére az egész évi szükségletet biztositsa minden község, egyrészt, hogy idő előtt el ne fogyaszthassa, másrészt, hogy szükségben uzsorakézre ne kerüljön. Kifogásolta egy osztrák és egy magyar ministernek azon kijelentését, hogy Magyarország nem adott eleget Ausztriának. Számitásba kell venni, hogy Magyarország az egész hadseregnek ad kenyeret, tehát az osztrák katonáknak is s igy az ország termésének a fele kerül az osztrákok javára. Nem kifogásolja ezt, de mert tudja, hogy itthon is van éhinség, hát ne panaszkodjanak igazságtalanul mi ránk. Sürgős távirati intézkedést kér a szegény falusi nép érdekében.

Hirek a háboruról.

Négyesztendős háborus zsákmány: 3.800,000 fogoly, ebből Németországban van 2.300,000; 23,000 ágyu, 38,000 gépfegyver, 65,000 autó és egyébb jármü, 200.000,000 patron, 3,000 gőzmozdony, 800,000 vasuti kocsi s óriási egyébb anyag.

Eichhorn tábornagyot meggyilkolták. Az Ukrániában levő német csapatok főparancsnoka, Eichhorn vezértábornagy Kievben gyilkos merénylet áldozata lett. A tábornagy szárnysegéde kiséretében lakására akart menni, mikor egy bérkocsiban érkező ember közvetlen közelből bombát dobott feléje. Eichhorn tábornagy és szárnysegéde sulyosan megsebesült és másnap meghaltak. A merénylőt letartóztatták. A 23 éves merénylő kijelentette, hogy Moszkvából jött, ahonnan egy kommunista bizottság küldötte Eichhorn meggyilkolására.

A harcteri helyzet ma az, hogy a németek a francia frontot offenzivára ingerelték, hogy a hatalmas ellenfelet sulyosabb veszteségek okozása által gyengitsék. Ennek tulajdonitják a németek feltünő rendezett visszavonulását a Marne mellől. Ujabb összecsapásra készülnek. — Olaszországban kisebb csatározások folynak. — Albániában erősen támadják frontunkat, de e héten minden támadás visszaveretett.

Üzlet-átvétel.

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, miszerint **a Városház-utcában levő eddigi Koller József-féle**

órás-üzletet

f. évi augusztus 1-től fogva átvettem s ezt ezentul ugyano helyen saját nevem alatt továbbvezetni fogom.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradtam teljes tisztelettel

Mernyei Béla,
órás.

Eladó.

Szöllőoltványok 1 és 2 évesek. Megrendeléseket már most elfogad

Molnár Mihály
szöllőgazdasága
Abaujszántón.

RÜHES LOVAIT kezelje a sokszorosan kipróbált és mindenütt bevált Strausz-féle

„Fortuna"-lórühkenőcscsel

(törvényileg védve), mely egyszerü kezeléssel biztosan gyógyit.

Kapható: **STAUTZ ÁRMIN** gyógyszerésznél, **KENDERES,** Jásznagykunszolnok megye.

Egy lóra való adag
ára 25 kor.

Haló!! Haló!!

Veszek viselt és új cipőket, csizmákat, ruhákat, továbbá kerékpárokat stb. a legmagasabb árért.

Pavetits János
Kőszeg, Gyöngyös-utca 9. sz.

Házeladás.

Egy emeletes, jól jövedelmező ház számos lakással, szép kerttel szabad kézből eladó. Bővebbi felvilágositást nyújt e lap kiadóhivatala.

Nyári keréknépát

termelői maximális áron nagyobb tételekben vásárol

káposzta savanyitógyár r.-t.
POZSONY

sürgönyajánlatokat szállitási határidő és feladó állómás megjelölésével

sürgönycim: „COMMERCIALE" Pozsony
telefon: 5—63.

A kőbányai polgári serfőzde r.-t.
világhirü SZENT ISTVÁN védjegyü
dupla maláta sörei
állandóan kaphatók
Polláк Sándor urnál Kőszegen.

Üzlet-megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy helyben, **Pallis utca 4., volt Gruber Károly-féle házban**

lakatosműhelyt

nyitottam, ahol minden e szakmába vágó munkát és javitásokat elvállalok és a legpontosabban elkészitek.

Nagybecsü megbizásokat kérve kiváló tisztelettel

Tungl Elek,
lakatosmester.

Viszketegséget, sömört, rüht

a leggyorsabban elmulasztja a **dr. Flesch-féle** eredeti törvényesen védett

„Skaboform"-kenőcs.

Nincs szaga. Nem piszkit. Mindig eredeti pecsétes **dr. Flesch-félét** kérjünk. Próbatégély 3 K. nagy tégely 5 K. családi adag 12 K.

Kapható a helybeli gyógyszertárakban vagy direkt a készitőnél rendelhető: **Dr. Flesch E. „Korona" gyógyszertára Győr.**

Vételnél a „SKABOFORM" védjegyre ügyeljünk!

Veszek, mindennemü **régiségeket, porcellánt, poharat, képeket, antik butorokat, szőnyeget, ékszereket, törött aranyat és ezüstöt, pénzeket, régi hamis fogsorokat** a legmagasabb árban. Minden héten Kőszegen vagyok. Kérem levelezőlapon értesiteni.

HERSCHKOWITZ IZIDOR
Szombathely, Berzsenyi Dániel u. 6.

Nagyobb ház

a Pallis-utbában, péküzletnek berendezve, vendéglőhelyiségnek is igen alkalmas szabad kézből eladó. — Bővebb felvilagositás nyerhető e lap kiadóhivatalában.

Szombathelyi Takarékpénztár Részvénytársaság

köszegi fiókja,

Kőszeg, Király-ut 6. szám.
Strusz szálloda mellott.

Elfogad: betéteket betéti könyvecskére és folyó számlára. A kamatozás a betétet követő napon kezdődik, betét kifizetéseket felmondás nélkül eszközöl.

Leszámitol: 2—3 aláirásos üzleti és magánváltokat mindenkor a legelőnyösebben

Folyósit: rendes és törlesztéses jelzálogkölcsönöket földbirtokokra és városi házakra; **magasabb kamatu kölcsönöket alacsonyabb kamatu kölcsönökké változtat (convertál).**

Ertékpapirokat: napi árfolyamon vesz és elad tőzsdei megbizatásokat elfogad

Szelvényeket: költségmentesen bevált; szelvényiveket a szelvényutalvány (talon) alapján dijmentesen beszerez.

Átutalásokat, lefizetéseket eszközöl a világ bármely piacán teljesen dijmentesen.

Értékpapirokra: állami- és magán papirokra előleget ad.

Sorsolás alá eső értékpapirokat árfolyamveszteség ellen biztosit.

Ertékpapirokat és értékeket őrzésre és kezelésre átvesz.

Tekintettel, hogy hazánk legnagyobb pénzintézetével a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesülettel szoros összeköttetésben áll, mindenféle takarékpénztári és banküzleti megbizást a legelőnyösebben bir lebonyolitani.

Mint az Első Magyar Általános biztositó társaság ügynöksége mindenféle biztositást elfogad és felvilágositással készséggel szolgál.

Központ: **Szombathelyi (régi) Takarékpénztár**
Szombathely. Alakult: 1867-ben.

Takarékbetétek 25 millió korona.
Saját tőkéi 4 millió korona.

Nyomatott Rónai Frigyes nyomdájában Kőszegen.